

## GEDRAGSCODE AGRESSIE, GEWELD EN SEKSUELE INTIMIDATIE

### Wat te doen op scholen bij incidenten waarbij agressie een rol speelt?

#### Aanleiding

In de afgelopen jaren hebben zich diverse incidenten voorgedaan op scholen in Hoogeveen, waarbij agressie een rol speelde. Telkens blijkt dat er bij scholen onduidelijkheid is over de te volgen aanpak. Er blijkt behoefte te zijn aan een eenduidige richtlijn.

#### Uitgangspunten

1. Onder geen enkele voorwaarde wordt agressie of geweld getolereerd
2. Eigen veiligheid staat altijd voorop (dus ook niet op huisbezoek gaan als dat niet goed voelt)
3. Er wordt altijd aangifte gedaan bij de politie. (de politie moet altijd geïnformeerd worden, uiteraard is overleg altijd mogelijk met de wijkagent)
4. Schoolmaatschappelijk werk (SMW) wordt altijd geïnformeerd
5. De gemeente (CJG) en leerplicht wordt van elk incident op de hoogte gebracht via het SMW
6. CJG bepaalt of procesregie ingezet wordt en stemt dit af met de school

#### Dadergerichte aanpak

Agressie en geweld tegen medewerkers is alleen te keren met een adequate reactie. Het negeren van of toegeven aan agressie en geweld leidt tot aantasting van het gezag van individuele medewerkers en van de school. Bovendien leidt het gedogen van wangedrag tot herhaling en imitatie. Reageren is daarom heel belangrijk.

Bij elk incident dient een actie en zo nodig een sanctie opgelegd worden. Een maatregel is geslaagd wanneer deze effectief en 'op maat' is en een leereffect ontstaat bij betrokken partijen. Dit is per individu en situatie verschillend.

#### Soorten agressie (zie bijlage I voor nadere omschrijving)

- Verbale agressie
- Non-verbale agressie
- Persoonsgerichte agressie
- Fysieke agressie
- Agressie tegen objecten
- Agressie via social media

#### Welke actie dient altijd voort te vloeien uit een incident

1. Indien sprake is van een van bovenstaande soorten agressie, dan betrokkene aanspreken op het gedrag (schriftelijke waarschuwing)
2. Stopt het gedrag niet, dan altijd de hulp (laten) inroepen van een derde (directeur, andere leerkracht, ouder, politie etc.)

Indien betrokkene niet stopt met agressief gedrag dan:

3. Betrokkene vorderen het gebouw te verlaten. Twee keer vragen. Voldoet betrokkene hier niet aan, dan politie bellen wegens lokaalvredebreuk.

Betreft betrokkene een leerling, dan leerling apart zetten met toezicht en ouders bellen. Kind moet van school gehaald worden. Ouders duidelijk maken dat een ordegesprek volgt. Tot die tijd zijn zij en hun kind(eren) niet welkom op school.

4. Binnen 24 uur worden betrokkenen opgeroepen voor een ordegesprek<sup>1</sup> met de directeur en SMW
5. Bij schorsing of verwijdering dient leerplicht op de hoogte te worden gebracht

Bij herhaling van 'lichte' incidenten moet ook een ordegesprek volgen (denk hierbij bijvoorbeeld aan een iemand die zich periodiek vervelend gedraagt op school). Alle incidenten en acties registreren inclusief datum en tijd; een soort logboek bijhouden.

Opvang en nazorg

1. De (bovenschools)directeur zorgt voor nazorg en opvang en schakelt eventueel medische hulp in voor het slachtoffer
2. De directeur regelt dat er aangifte gedaan wordt
3. De directeur zorgt voor terugkoppeling aan het team
4. De directeur zorgt voor terugkoppeling aan de andere ouders en kinderen

| Aanleiding voor actie                                       | Sanctie                                    | Bij recidive (herhaling)   | Aangifte doen | Wie informeren   |
|---|--|--|---------------|--|
| Veroorzaken van overlast door gebruik van drank, drugs etc. | Verwijdering uit schoolgebouw              | Bij recidive verbod tot betreden van de school en het plein voor 1 maand   | Nee           | Betrokken ouder<br>Wijkagent<br>SMW  |
| Verbale agressie  | Schriftelijke waarschuwing                 | Bij herhaling van het gedrag, uitnodiging voor ordegesprek verbod tot betreden van de school en het plein voor 1 maand | Nee           | Betrokken ouder<br>SMW   |
| Bedreigingen gericht op de organisatie of derden            | School verbod max. 1 maand                 |  | Ja            | Betrokken ouder<br>Wijkagent<br>SMW,<br>leerplicht<br>Bovenschools directeur |
| Bedreiging van medewerkers                                  | Schoolverbod min. 1 maand, max. 3 maanden. |  | Ja            | Betrokken ouder<br>Wijkagent<br>SMW, leerlicht<br>Bovenschools directeur     |

<sup>1</sup> In een ordegesprek wordt betrokkene aangesproken op het gedrag en er wordt duidelijk gemaakt dat dergelijk gedrag niet acceptabel is en dat eventueel sancties kunnen volgen. Indien er sancties volgen, dan deze benoemen.

|  |   |  |     |   |
|--|---|--|-----|---|
| Fysiek geweld tegen personeel/ ouders/ kinderen/vrijwilligers                | Schoolverbod en verwijdering van school.  |  | Ja  | Betrokken ouder<br>Wijkagent<br>SMW,<br>leerplicht<br>Bovenschools<br>directeur |
| Ouders bedreigen elkaar onderling in of rond de school of via social media   | Ordegesprek met betrokkenen afhankelijk daarvan een sanctie opleggen                        |  | Nee | Betrokken ouders<br>Wijkagent<br>SMW  |
| Kinderen bedreigen elkaar onderling in of rond de school of via social media | Ordegesprek met betrokkenen en ouders<br>Afhankelijk daarvan een sanctie opleggen           |  | Nee | Ouders<br>SMW   |
| Eigendommen van de school beschadigen  | Schade wordt altijd verhaald. Voeren van ordegesprek. Afhankelijk daarvan sanctie opleggen. |  | Ja  | Wijkagent<br>SMW  |

Indien een risicovol ordegesprek gevoerd wordt, gebeurt dit door ervaren medewerkers, samen met een SMW of wijkagent of andere agent.

De politie wordt bij het vermoeden van het dragen van een wapen altijd meteen in kennis gesteld.

Indien er maatschappelijke onrust ontstaat n.a.v. het incident dan treedt het PSHi protocol in werking.

## Bijlage I Vormen van agressie

|   |
|---|
| <p>(non-) verbale agressie</p> <p>beledigen schelden;<br/>beledigen; middelvinger geven;<br/>dreigende opmerkingen maken (niet op de persoon gericht);<br/>kwetsen;<br/>aanhoudend grieven;<br/>krenken;<br/>aanhoudend kleineren;<br/>zwart maken;<br/>aantasten in goede naam of eer;<br/>aanhoudend plagen, pesten of sarren;<br/>discrimineren naar herkomst, seksuele<br/>geaardheid, religie of fysieke kenmerken;<br/>ongewenste seksuele aandacht.</p> <p>Ook uitingen via telefoon, weblog, blog, brief, fax of email vallen hieronder.</p> <p>Vernederen<br/>Smaad<br/>Treiteren<br/>Discrimineren<br/>Seksuele intimidatie</p> |
|---|

|   |
|---|
| <p>Persoonsgerichte bedreiging</p> <p>Dreigen door houding, gebaar;</p> <p>Op de persoon (of directe naasten) gerichte bedreiging waarbij het aannemelijk is dat de dreiging zal worden uitgevoerd;<br/>het openlijk dragen van een wapen (pistool, mes, gevaarlijke hond e.d.);<br/>dwingen tot uitvoeren of juist nalaten van taken;<br/>opzettelijk bemoeilijken en / of onmogelijk maken van uitvoeren van taken,<br/>schennis van de goede zeden,<br/>dreigen met schoppen, slaan en stompen,<br/>stelselmatig hinderen,<br/>stelselmatig volgen,<br/>stelselmatig bedreigen.</p> <p>Ook schriftelijke dreigingen, via brief, telefoon, weblog, blog, brief, email en fax vallen onder deze definitie;<br/>Stalken</p> |
|---|

Fysieke agressie

mishandeling, verwonden, schoppen, aanranden, beetpakken, duwen, trekken, slaan, spugen en gericht gooien met voorwerpen, krabben, ongewenst aanklampen, seksuele handtastelijkheden, het vernielen van meubels, het gooien van objecten, het fysiek verhinderen dat iemand een vertrek kan verlaten, het fysiek verhinderen van werkzaamheden, duwen, trekken en grijpen, spugen, bijten of krabben, slaan, stompen en schoppen, een kopstoot geven.

Verwonden, pijn veroorzaken

Aanranden

Beetpakken, duwen, trekken, slaan, gericht gooien, spugen

Wapengebruik

Vernielen

## **Bijlage II Huisregels**

Welkom op onze school!

Wij benaderen u op een respectvolle en vriendelijke manier en verwachten dat u op dezelfde wijze met ons omgaat. Ook op school gelden daarom enkele huisregels:

U gebruikt hier geen genotsmiddelen: roken, alcoholgebruik en drugsgebruik is dus niet toegestaan. We gaan respectvol met elkaar om: Schreeuwen, schelden, dreigen of discriminerende taal helpt niet. U draagt geen wapens bij u. Agressief gedrag wordt niet getolereerd!

Als u zich niet houdt aan deze regels, zullen wij maatregelen treffen en zal altijd een ordegesprek gevoerd volgen. Bij agressief gedrag, vernielingen, fysieke geweldpleging of als u een strafbaar feit begaat, schakelen wij de politie in en wordt aangifte gedaan. Eventuele schade wordt altijd verhaald op de dader.

### **Bijlage III uitnodiging ordegesprek**

Naam /adres ouder/verzorger  
Betreft: Ordegesprek

Geachte <naam ouder/verzorger>,

Op <datum> heeft u zich ten opzichte van een of meer medewerkers van <naam school> ernstig misdragen. Dit gedrag is niet acceptabel. Wij willen met u in gesprek over uw gedrag.

Ik nodig u uit voor een gesprek op <datum>, om <tijdstip> op <lokatie>. Ik ga ervan uit dat u bij dit gesprek aanwezig zult zijn. Indien u zonder bericht van verhindering niet verschijnt, kunnen maatregelen getroffen worden.

Het Centrum voor Jeugd en Gezin, de schoolmaatschappelijk werker en de wijkagent worden hiervan in kennis gesteld.

Hoogachtend,  
Naam (bovenschools) directeur

## Bijlage IV Tekst waarschuwingsbrief

Naam /adres ouder/verzorger  
Betreft: Waarschuwing

Geachte <naam ouder/verzorger>,

Op <datum> heeft u zich ten opzichte van een of meer medewerkers van <naam school> ernstig misdragen. Dit gedrag is niet acceptabel.

Indien u zich binnen een termijn van 6 maanden opnieuw misdraagt, dan zal u een schoolverbod worden opgelegd.

Indien u een schoolverbod krijgt, wordt u de toegang tot de <naam school> ontzegd. U mag uw kind tot aan het hek/voordeur begeleiden, u mag echter niet de school betreden.

Het Centrum voor Jeugd en Gezin, de schoolmaatschappelijk werker en de wijkagent worden hiervan in kennis gesteld.

Hoogachtend,  
Naam (bovenschools) directeur



## Bijlage V Tekst brief schoolverbod

Naam/adres ouder/verzorger

Betreft: Schoolverbod

Geachte <naam ouder/verzorger>,  
Op <datum> heeft u met uw gedrag overlast veroorzaakt in <naam school + adres>

Beschrijving van het voorval:  
<de aanleiding>  
<de toedracht>  
<de aard en de omvang van de eventuele aangerichte schade>

Uw optreden is voor mij aanleiding geweest om:  
<u aan te houden>  
<u te verwijderen>  
<u over te dragen aan de politie>  
<bij de politie aangifte te doen>  
<u de toegang tot bovengenoemd pand m.i.v. <datum> te ontzeggen tot <datum>  
<uw kind van school te verwijderen>

Als u ondanks deze ontzegging genoemd pand betreedt, maakt u zich schuldig aan lokaalvredebreuk en zal ik u met behulp van de politie uit het gebouw laten verwijderen en zal ik daarvan aangifte doen bij de politie. Als u in de toekomst contact wenst met de leerkracht of directeur, kunt u dat schriftelijk doen of uw belangen laten behartigen door een door u aan te wijzen zaakwaarnemer.

Van uw zaakwaarnemer wordt uiteraard verwacht dat deze zich op correcte wijze zal gedragen. Als u besluit een zaakwaarnemer aan te wijzen, verzoek ik u naam en adres van deze zaakwaarnemer schriftelijk aan mij door te geven.

Om verzekerd te zijn van ontvangst, stuur ik u deze brief zowel aangetekend als per gewone post. Aan de wijkagent en aan <instanties, zoals Centrum voor Jeugd en Gezin> heb ik een afschrift gezonden van deze brief.

Hoogachtend,  
(bovenschools) directeur